

91146R

NEW ZEALAND QUALIFICATIONS AUTHORITY
MANA TOHU MĀTAURANGA O AOTEAROA

QUALIFY FOR THE FUTURE WORLD
KĪA NOHO TAKATŪ KI TŌ ĀMUA AO!

Level 2 Samoan 2022

91146 Demonstrate understanding of a variety of written and/or visual Samoan text(s) on familiar matters

Credits: Five

RESOURCE BOOKLET

Refer to this booklet to answer the questions for Samoan 91146.

Check that this booklet has pages 2–4 in the correct order and that none of these pages is blank.

YOU MAY KEEP THIS BOOKLET AT THE END OF THE EXAMINATION.

TEXT A: *Popōlega ona o fa'afiafiaga* (Dance festival concerns)

This is a letter written by a mother to a teacher.

Susuga Faiā'oga

Susuga e,

I le ava ma le fa'aaloalo ua ou tūsia ai lenei tusi e fa'ailoa atu ai lo'u lē fiafia tele ona o le fa'afitauli o lo'o tula'i mai i tausaga ta'itasi, a'o tapena fa'afiafiaga a ā'oga mo tauvaga. E lagona lo'u lē fiafia ona o le tele o taimi e fa'amaumau e la'u tama i a'ogā siva i aso uma. A taunu'u mai i le fale ua lē mafai ona toe fai se feau po'o se meaā'oga ona ua lē lavā.

O le isi itū, o le tele o tupe e alu ai i le fa'atauina o togiga. Ua leai foi se taimi o la'u tama mo ana ta'alogā e masani ona 'auai, fa'apea foi polokalame a le matou ekalesia i nisi o afiafi.

'Ae ou te fia fesili atu lava i lau Susuga po'o le ā ea se tāua o nei fa'afiafiaga i le ola a'oa'oina o fanau i totonu o ā'oga?

Ou te fia malamalama ma fia maua se fa'amaninoga mai lau Susuga i le faiā'oga i ia tulaga. Afai e leai, ua sili loa ona tāofi nei siva 'ae alo le fānau i le sailiga o le potō.

Fa'amalie atu pe afai ua sala ese le gagana i lau faitau. 'Ae atonu o lē ā le āfāina i lou finagalo malamalama.

Manuia galuega o lo'o feagai ma lau Susuga.

Soifua

Lēfiafia Lototigā

TEXT B: Tu ma agaifanua a Sāmoa (Samoan customs)

This is a newspaper article about views on Samoan customs.

Ou te manatu e ese mai lava Sāmoa i isi atunu'u o le lalolagi ona o ana tū ma agaifanua. E amata mai lava ona a'oa'o le tama ma le teine o lāiti se'ia o'o lava ina matutua. O nisi fanau e tigā ona fai ta'ito'alua 'ae o lo'o fa'aauau pea ona fa'atonu e mātua. Atonu ina ia fa'apea foi ona latou faia iā latou fānau pe ā tuputupu a'e.

O tagata uma na feola mai lava i le lotu. E leai se tasi e lē alu i le lotu i Aso Sa ma aso o sauniga. A augatā lē tamaitiiti e alu i le lotu ua lē fiafia le tamā po'o le tinā. E fa'apenā fo'i pe a lē alu i le ā'oga. E fa'atonu foi fanau ina ia fa'aaloalo i so'o se tagata.

A alu le tama ma le teine i le ā'oga ia fa'aaloalo ma usita'i i le faia'oga. Ia iloa tu, savali ma tautala i so'o se nofoaga faitele. O totonu fo'i o le āiga, ia fa'alogu uma i le fa'atonuga mai mātua. E fa'asā se tasi ona tali se upu e fa'atonu mai ai. E a'oa'o fo'i a savali i luma o tagata ia fai le upu "tulou".

'Ae pagā nei aso ua tele suiga. Ua tali upu fanau i mātua ma ua leai foi se fa'aaloalo ma le vā tapuia. E o'o lava fo'i i totonu o potu ā'oga ua fa'apea fo'i. 'Ai ona ua fa'atāua e le fanau le aiā tatau ua sesē ai.

**TEXT C: *O a'afiaga o le tā gagana Sāmoa ona o le tekenolosi*
(The effect of technology on the Samoan language)**

This is an opinion piece about an unexpected side-effect of technology.

Glossed vocabulary

sipelaina	spelling
initaneti	internet
se'etia	fooled
fe'ilafi	flash

Ua tele le fa'aaogāina o auala fa'atekenolosi i nei onapō ua a'afia ai ma lā tā gagana Sāmoa. O vaega nei ua ou iloa ua tele se a'afiaga.

Ua fa'aitiitia le gagana tusitusi. Ua lē o toe popole nisi e fa'aaogā peni ma api e tusitusi ai, auā ua iai telefoni atamamai ma masini komepiuta. E nā o le tope lava o tama'ilima e tā se fa'amatalaga umi 'ae uma pe ave se fe'au i se taimi pu'upu'u 'ae taunu'u. Peita'i e ui ina vave ai feso'ota'iga, 'ae ua āfāina ai tomā tau tusitusiga ona ua tatou paiē e toe tusitusi.

Ua a'afia le sipelaina o upu Sāmoa i luga o upega o fa'amatalaga. Ua taumafai nisi e fa'apupu'u le sipelaina o upu, ua tu'u iai fuainumera ma fa'ailoga. O se itū ua sesē ai fānau o lo'o fa'aaogāina le initaneti. O lona uiga o le ā toe taumafai faiā'oga ina ia a'oa'o lea vaega i totonu o potu ā'oga.

Ua to'atele fo'i ua fa'aaogā le Igilisi e feso'ota'i ai 'ae tu'u le gagana Sāmoa. Aiseā? Ua mativa ea le tā gagana i upu? Afai la tatou te fiafia pea e fa'aaogā le gagana a papālagi, ona olaola ai lava lea o le Igilisi ae faifai atu lava ina mate lā tā gagana Sāmoa.

Ne'i se'etia i tā'ua i le fe'ilafi o auala fa'aonapō nei 'ae galo ai le manaia ma le matagofie o le tā gagana Sāmoa, o lō tā tofi mai le Atua.